

Pressmeddelande

Stockholm 9 mars 2011

Hushållens ekonomi:

Den positiva trenden är bruten – mindre i plånboken för de flesta i år.

De senaste åren har varit goda ekonomiska år för många löntagarhusåll. Det har blivit allt mer pengar över efter att de mest nödvändiga utgifterna är betalda. Förklaringen är framför allt löneökningar och skattesänkningar i kombination med måttlig inflationstakt. Men i år har den positiva trenden brutits. Pensionärer och hushåll med bolån hör till dem som får störst försämring till i år.

Institutet för Privatekonomi på Swedbank följer regelbundet hur hushållens ekonomi utvecklas över åren. Förändringar av löner, pensioner, skatter, bidrag, hyror och andra inkomster och utgifter påverkar hur mycket hushållen har kvar att röra sig med när nödvändiga utgifter är betalda. Genom att i januari varje år beräkna disponibel inkomst och nödvändiga utgifter för olika typhushåll får man en god indikation på hur ekonomin utvecklas för olika hushållstyper.

- När vi jämför januari 2011 med januari 2010 ser vi att de flesta hushåll har mindre över i år, säger Maria Ahrengart, ekonom på Institutet för Privatekonomi. Störst försämring jämfört med förra året får de med stora bolån eftersom ränteläget nu är betydligt högre än vad det var för ett år sedan.

Beräkningar av olika utgiftsposter visar att priserna framför allt har stigit på el, telefoni, mat, kläder, dagstidning och sportutrustning. Däremot har avgiften till a-kassan sjunkit.

Utvecklingen för några av våra typhushåll:

Barnfamiljer i hyresrätt

Tvåbarnsfamiljen i hyreslägenhet är den av våra hushållstyper som har haft den bästa utvecklingen under många år. Hushållet har fått mer över varje år mellan 1998 och 2010.

- Största lyftet var 2002 tack vare höga löneökningar och införandet av mactaxan i barnomsorgen, förklarar Maria Ahrengart. Under senare år har jobbskatteavdraget för löntagare också bidragit till förbättringen.

I år bryts den goda utvecklingen, och hushållet får mindre över att röra sig med än året före. Tillbakagången är dock liten sett till de stora förbättringar som skett under tidigare år. Hushållet är det av våra hushållstyper som har mest kvar när nödvändiga utgifter är betalda så nivån är fortfarande god.

Barnfamiljer i småhus

Ekonomin för bostadsägare med bolån pendlar betydligt mer upp och ner mellan åren jämfört med ekonomin för hushåll i hyreslägenhet. Störst variationer mellan åren blir det för de hushåll som har stora rörliga bolån. Vårt typhushåll i småhus är också det av våra hushållstyper som tappar allra mest jämfört med förra året. Och det är det höjda ränteläget som ligger bakom. Om typhushållets samtliga bolån hade varit rörliga hade tappet varit ännu större. Under år 2011 väntas Riksbanken höja reporäntan med 1 procentenhet, och om bolånen ökar lika mycket så innebär det en ytterligare höjd månadskostnad på ca 580 kronor efter skatt för varje miljon i lån.

Ensamstående föräldrar

För ett år sedan visade vi i en analys att ensamstående föräldrar kraftigt har halkat efter i ekonomisk standard gentemot övriga löntagarhusåll.

- Tappet är stort då det handlar om tusenlappar i månaden sedan 1995 och tyvärr fortsätter tappet även i år, berättar Maria Ahrengart. Att ensamstående föräldrar tappar mot övriga hushåll beror på att de stöd som samhället ger inte har följt pris- och inkomstutvecklingen. Barnbidraget höjdes från 1 juli 2010, men både underhållsstöd och bostadsbidrag urholkas i värde för varje år. Och det betyder att det är svaga hushåll som har tappat mycket i ekonomisk standard.

Pensionärer med tilläggspension

Pensionärerna har tappat de två senaste åren eftersom bromsen i pensionssystemet medförde att den allmänna pensionen minskade med nära 3 procent till förra året, och med ytterligare drygt 4 procent till i år.

-De skattesänkningar för pensionärer som regeringen införde från årsskiftet kompenserar till stor del för den sänkta allmänna pensionen i år men inflationen gör att pensionärerna ändå tappar även till i år, förklarar Maria Ahrengart. För pensionärshushållet, som i vårt räkneexempel består av ett pensionärspar bosatt i hyresrätt, blir tappet till i år drygt 400 kronor per månad. På två år har pensionärsparet tappat närmare 800 kronor i månaden.

Garantipensionärer

Enpersonshushåll med enbart garantipension fick mindre kvar förra året men har fått det lite bättre till i år. Garantipensionen ökar med prisbasbeloppet och det gör, tillsammans med den sänkta skatten för pensionärer, att garantipensionären i vårt typhushåll går med ett litet plus i år. Men garantipensionärer hör till de hushåll som har minst kvar över när de nödvändiga utgifterna är betalade, så den lilla förbättringen i år gör knappast att det blir gott om pengar.

Se tabellbilagan för siffror på typhushållen.

Tips och råd när man behöver planera sin ekonomi:

Vill man se till att få mer pengar över för det som är nödvändigt, det som är roligt eller det man drömmer om så finns ingen genväg. Man behöver göra en budget och sedan följa upp den. För detta finns skriften Fickekonomen som ett stöd, med beräknade nödvändiga levnadskostnader och budgetexempel för 2011. Även skatter och de viktigaste reglerna för samhällets skyddsnät kan du läsa om här.

När en livssituation förändras är det ofta angeläget att gå igenom den egna ekonomin. Det kan vara att man har blivit förälder, flyttat isär från sin partner eller att man är på väg att bli pensionär. Då förändras inkomster och utgifter och man behöver veta hur långt pengarna räcker.

Har man bostadslån är det en bra idé att redan nu räkna på sin ekonomi för att se vad som behöver förändras av konsumtion och sparande när räntorna går upp.

För ytterligare information:

Maria Ahrengart, tfn: 08-585 916 15, 076-790 1615

Tabellbilaga

Typfamiljer 2010 - 2011

Kronor per månad

Tvåbarnsfamilj i hyreslägenhet			
Två barn 4 och 6 år		jan 10	jan 11
Inkomst	Förälder 1, lön	28 400	28 900
	Förälder 2, lön deltid	15 800	16 100
	Barnbidrag	2 200	2 250
	Skatt	-10 560	-10 780
Disponibel inkomst		35 840	36 470
Utgifter	Hyra	6 200	6 300
	Barnomsorg	1 260	1 260
	Övriga	14 240	14 560
Summa		21 700	22 120
Kvar efter nödvändiga utgifter		14 140	14 350
Kvar i 2011 års penningvärde		14 490	14 350
Förändring i fast penningvärde			-140

Tvåbarnsfamilj i småhus			
Två barn 4 och 6 år		jan 10	jan 11
Inkomst	Förälder 1, lön	28 400	28 900
	Förälder 2, lön deltid	15 800	16 100
	Barnbidrag	2 200	2 250
	Skatt	-10 560	-10 780
Disponibel inkomst		35 840	36 470
Utgifter	Boende*, varav	6 630	8 780
	räntor, netto	3 600	5 410
	fastighetsavgift**	530	540
	övrig drift***	2 500	2 830
	Barnomsorg	1 260	1 260
	Övriga	13 580	13 840
Summa		21 470	23 880
Kvar efter nödvändiga utgifter		14 370	12 590
Kvar i 2011 års penningvärde		14 720	12 590
Förändring i fast penningvärde			-2 130

*Bolån på 2,25 miljoner kronor, allt bottenlån. Lånens bidningstid är fördelas i tre lika stora delar till 5-års, 2-års resp. 3-månadersränta. Räntenoteringar per den 19 januari 2010, resp. 27 januari 2011.

**Fastighetsavgiften är 6387 kr/år 2010 och 6512 kr/år 2011.

***Hemförsäkring, vatten och avlopp, sophämtning och el (inklusive uppvärmning).

Ensamstående förälder i hyreslägenhet			
		jan 10	jan 11
Två barn 8 och 10 år			
Inkomst	Lön	21 000	21 500
	Underhållsstöd	2 546	2 546
	Barnbidrag	2 200	2 250
	Bostadsbidrag	500	500
	Skatt	-4 890	-5 030
Disponibel inkomst		21 360	21 770
Utgifter	Hyra	5 100	5 200
	Barnomsorg	630	650
	Övriga	9 860	10 170
Summa		15 590	16 020
Kvar efter nödvändiga utgifter		5 770	5 750
Kvar i 2011 års penningvärde		5 910	5 750
Förändring i fast penningvärde			-160

Garantipensionär i hyreslägenhet			
		jan 10	jan 11
Född 1937			
Inkomst	Garantipension	7 708	7 780
	Bostadstillägg	4 067	4 160
	Skatt	-1 440	-1 260
Disponibel inkomst		10 340	10 680
Utgifter	Hyra	4 400	4 500
	Övriga*	4 740	4 880
Summa		9 140	9 380
Kvar efter nödvändiga utgifter		1 200	1 300
Kvar i 2011 års penningvärde		1 230	1 300
Förändring i fast penningvärde			+70

*Matkostnaden januari 2011 är beräknad till 1 690 kr/månad. Om ett mål mat per dag äts på servicehus stiger matkostnaden till ca 2 730 kr.

Pensionärspar i hyreslägenhet			
		jan 10	jan 11
Födda 1937			
Inkomst	Tilläggs pension	13 620	13 040
	Tjänstepension	2 340	2 340
	Tilläggs pension	10 380	9 940
	Tjänstepension	1 140	1 150
	Skatt	-6 910	-5 800
Disponibel inkomst		20 570	20 670
Utgifter	Hyra	5 100	5 200
	Övriga	8 400	8 660
Summa		13 500	13 860
Kvar efter nödvändiga utgifter		7 070	6 810
Kvar i 2011 års penningvärde		7 240	6 810
Förändring i fast penningvärde			-430